

TÜRK DİL KURUMU
Genel Merkez Kurulu
Tutulgası

Başkan Vekili: Genel Sekreter İbrahim Necmi Dilmen

Ü Y E L E R : Besim Atalay, Ahmet Cevat Emre, Refet Ülgen, Naim Onat,
Doktor Mehmet Ali Ağakay.

/Başkan Maarif Vekili Hasan Âli Yücel meğul olduğundan,
Kolbağılardan Hasan Reşit Tankut izinli ve Ali Canip Yöntem
rahatsız bulduklarından gelememişlerdir/.

G Ü N D E M

- 1 - Geçen toplantı tutulgalarının okunup onanması,
- 2 - Genel Sekreterliğin, Saymanlığın, Kolların önergeleri,
- 3 - Gelen kâğıtlar.

K A R A R L A R

- 1 - 13 ve 22.IV.1940 toplantılarının 7/40 ve 8/40 sayılı tutulmaları okunarak onandı.
- 2 - Önergeler üzerine konuşuldu:
 - a) Alınan ve ısmarlanan kâğıtlar hakkında Genel Sekreterliğin yazılı önergesi okunarak Kanaat Kâğıteviden alınan elli top 21/22 kiloluk mat kâğıt bedelinin ödenmesine ve ısmarlanan yüzer top holç ve simi-
li kâğıtlarının geldiğinde alınmasına ve parasının verilmesine, kır-
tasiye deposuna ısmarlanan mitel ve mat-kaolin kâğıtların da sipari-
şinin taadikine karar verildi.

- b) Kutadgu-Biliğin Fergana ve Mısır nüshalarının faksimile basımı işinin Alâettin Kiral Basımevine verilmesi ve Divanü Lûgat-it-Türk'ün de üç cildi ve endeksi basıldıktan sonra asıl nüsha fotografisinin de bu basımevinde faksimile olarak bastırılması esas olarak kabul ve bu işler hakkında Basımevi ile müzakerede bulunmak ve mutabık düşülecek fiyata göre işe başlatmak için Genel Sekreterliğe yetke verilmesi tensip edildi.

Odise ve İlyada tercümeleri ile yeni Türkçe Sözlüğün de Kurum tarafından bastırılması yerinde görüldü.

Büyük Türk Lûgati, Söz Derleme Dergisi ve Yakut Dili Sözlüğü basım işlerinin ileri götürülmesi için teşebbüslerin çabuklaştırılması uygun görüldü.

- c) Divanü Lûgat-it-Türk işinin çabuk yürütülmesi için çalışma saatleri dışında çalıştırılan Mahmut Kuşadalı ile Ferit Develüye de Dehri Dilçin ve İhsan Giraya verildiği gibi fazla çalışma ücreti verilmesi kabul edildi.
- d) Keleti Szemle Mecmuasında bulunan Fransızca irdemlerden Bağuzmanlığın tercümesini teklif ettiği yazılar, belletende de işe yarıyacağından bunların tercümesi kabul ve Bay Şakir Karaçaya yaptırılan ilk tercüme tetkik ettirildikten sonra uygun görüldüğü takdirde dakdaktilosu da kendi tarafından yapıldığına göre sahife başına bir buçuk liradan tercüme ücretinin verilmesi tensip edildi.
- e) Kütüphane ışyarlığının satın alınacak ve ciltletilecek kitaplar hakkındaki yazıları okunarak Hicrî ve Milâdî tarihler kılavuzundan 12 tanenin ve Lehçei Osmaniden 2-3 tanenin alınması ve Brockhaus Lûgatının buradan tedarik edilmesi ve Avrupaya ısmarlanacak kitaplara Lecomte Delisle'in Odise tercümesinin de katılması ve Bay Besim Atalayın yedi liraya bulduğu Nimetullah

Lûgatının alınmasının da tasdiki suretiyle bütün bu listelerdeki kitapların ısmarlanması ve ciltlettirilmesi kararlaştırıldı.

f) Lûgat işleri hakkında Doktor Mehmet Ali Ağakayın önergesi ile ona bağlı programlar okundu.

I.- Sözlük ana programı olduğu gibi onandı. Merkez bölümünde işi biten fişlerin Genel Sekreterlikçe çoğaltılarak Genel Merkez Kurulu üyelerine dağıtılma ve bunlardan hiç bir itiraz veya tādil teklifine uğramayanların kat'î sayılarak yalnız itiraz olunan veya tādili ileri sürülen veya bir tereddüde maruz bulunan fişlerin Genel Merkez Kurulunda müzakere edilmesi esas olarak kabul olundu.

II.- İşleme bölükleri çalışma yönergesi okunarak kırmızı kıama girecek yabancı kelimelerde kullanılış örneği bulundurulması ve yalnız tarif yerine Türkçe karşılığının gösterilmesinin yeterliği ve kelimenin söz bölümlerinin hangisinden olduğu gibi yabancı bir asıldan geliyor gibi tanınmış olanların hangi asıldan olduğunun da kısaltma ile gösterilmesinin gerekliliği belirtilerek, buna göre tādil ile kabul edildi.

III.- Şimdi çalışmakta olan arkadaşlardan Nurettin Artama ayda 125 ve Nurettin Şazi Kösemihal ile Abdurrahman Sayılı ve Muhtar Atamana ayda yüzer lira ücret verilmesi ve bunların Mayıs başından olarak hesap edilmesi ve gelecek yıl bütçesine de bunların ve alınacak başka arkadaşlar ile yaptırılacak taramaların ücretleri düşünülerek ona göre yeter tahsisat konulması kararlaştırıldı.

IV.- Radloff tercümesinin bir ayak önce arkası alınıp kontrolleri bitirilerek basımına başlanması çok önemli görüldüğünden Dr. Şükrü Akkayanın lûgat çalışmalarından ayrılarak Kuruma verdiği bütün çalışma saatlerini Radloff işine hasretmesi ve buna göre çalışması karar altına alındı.

3 - Gelen kâğıtlardan Bâki Gölpinarlı'nın lûgat işinde çalışmayacağı hakkındaki yazısı okunarak zâten Mart içinde yirmi günden fazla hastalık dolayısıyla işe bakmamış ve Nisan içindeki zamanında da Konyaya ve İstanbula giderek işlerle uğraşmamış olmasına göre Saymanlığın son aylık çalışma günlerinin ödenmemesi hakkındaki teklifi uygun görülerek çalışmasına son verilmesi kararlaştırıldı.

Gündemde başka bir şey kalmadığından toplantıya son verildi.

Başkan

Genel Sekreter

Sayman

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Aslı gibidir.

İsmail Teyfik

G. A. Arslan

Bütçe Kararnamesi

- 1.- Türk Dil Kurumu 1940-1941 mâlî yılı bütçesi Devlet bütçesinden Kuruma verilecek yardım parasıyla karşılanmak üzere bağlı bütçede görüldüğü gibi 115000 lira olarak kabul edilmiştir.
- 2.- Bütçenin birinci iş giderleri ayrımından ve ikinci ayrımın yakacak ve ışık bölümlerinden gerekli masrafların yapılması için Genel Sekreterlikle Saymanlığa toptan yetke verilmiştir.
- 3.- Bütçenin ikinci oturma ve öğene giderleri ayrımının kira bölümü Genel Merkez Kurulunun kabul edeceği kontratoya göre ve öğene ve onarma bölümü de Genel Merkez Kurulunun kararıyla heresandır.
- 4.- Bütçenin üçüncü bilim çalışmaları ve beşinci usulmayan giderler ayrımlarından Genel Merkez Kurulu kararlarına göre masraf yapılır. Üçüncü ayrımın ikinci bölümünde d) işaretli tahsisatı ayda 350 lir hesabıyla Genel Merkez Kurulu üyelerinden Bay Ahmet Cevat Karaya tahsis olmuştur. Bu tahsisat ile dördüncü ayrımın birinci, ikinci, üçüncü ve beşinci bölümlerindeki aylıklar kadrolara göre her ay ayrıca karara hâcet olmaksızın ödenir. Dördüncü ayrımın dördüncü bölümünde yazılı ikramiyeler, yıl başlarında Genel Merkez Kurulu kararıyla verilir. Bu ikramiyelerin nispeti daimî kadrodaki işyer ve usmanlardan dışarıda ayrıca para aldıkları bir işi olanlarla gelir geçer çalışıcılar kadrosundakiler için yarım ve daimî kadronun dışarıda geliri olmayanları için bir aylık olarak hesap edilir

- 6.- 1960-1961 bütçesine bağlı adans ve adlı kadrolar ile gelir gecer galıqsallar kadrosu tasdik edilmiştir. aylıkla ve yıl içinde hiç bir suretle artırma yapılmas. Kadroda açık yerlere gerektiğinde adam alınması Genel Merkez Kurulu kararıyla olur.
- 6.- Kadrodaki ödevlerin her birinin en çok alabilecekleri aylıklarla aylık artmasının şartları hakkında ayrıca bir kararname hazırlanıp Genel Merkez Kurulu tasdikine sunulacaktır.
- 7.- Evvelki yıllar bütçelerinden emanet hesabına alınmış olan paralar o hesaplarda gösterilen işlere harcanmak üzere olduğu gibi muhafaza olunur.
- 8.- Bu yıl bütçesinden artan paraların emanet hesabına geçiriliği hakkındaki bağlı liste kabul ve tasdik olmuştur.

CP

TÜRK DİL KURUMU
1940 - 1941 MÂLİ YILI
Bütçesi

<u>Ayrıntı</u>	<u>Miktar</u>		
1.....	<u>İç giderleri</u>		
1.....	Büro giderleri	2000	
2.....	Posta, telgraf, telefon giderleri ..	500	
3.....	Türli giderler	<u>2000</u>	4500
2.....	<u>Dışına ve dışına giderleri</u>		
1.....	Kira	8000	
2.....	Yakacak ve ışık	1000	
3.....	Döğeme ve onarma	<u>1000</u>	2000
3.....	<u>Bilim çalışmaları giderleri</u>		
1.....	Kitap satın alma ve ciltleme gi- deleri.....	1000	
2.....	Tarama ve bilim çalışmaları gider- leri.....		
a)	Lügat çalışmaları	18000	
b)	Tarama işleri	2000	
c)	Türli bilim çalışmaları	2000	
d)	Genel Merkez Kurulü Üsses Üye tahsisatı	4200	
3.....	Eser yazma ve çevirme giderleri ...	2000	
4.....	Yayın giderleri	15000	
5.....	Bilim kongrelerine gidip gelme	<u>1500</u>	<u>42700</u>
			55900

AYIRIM HESABI

50000

4..... İşyer giderleri

1..... İşyerler 23700

2..... Ücretler 20400

3..... Gecikmeler 8700

4..... İhtiyaç ihtiyatı 3015

5..... Gelir geçen gelirler..... 2905 54800

6..... Ünvanlılar giderler 5200 5200

H E S A P İ 115000

Handwritten signature

TÜRK HÂL KURUMU
1940 - 1941 mâli yılı
Bütçesinin Dâvresel Açıklama Hesabı
Adisiz Kadre

<u>Saya</u>	<u>İs</u>	<u>Aylığı</u>	<u>Tutarı</u>	<u>Yıllığı</u>	<u>H E F S İ</u>
1	Büro Şefliği	180	180	2160	
1	Birinci aşama sekreter ve kütüphane işyerliği.....	155	155	1860	
1	Birinci aşama sekreterlik	130	130	1560	
1	" " "	105	105	1260	
2	" " "	100	200	2400	
3	İkinci " "	80	240	2880	
1	Saymanlık sekreterliği...	95	95	1140	
1	Demirtaş işyerliği.....	60	60	720	
1	Birinci aşama daktiloluk..	130	130	1560	
2	" " "	115	230	2760	
1	İkinci " "	80	80	960	
2	" " "	75	150	1800	
2	Üçüncü " "	55	110	1320	
	İşyerler				23760
1	Başmüdürlük.....	275	275	3300	
1	Garp Dilleri Başmüdürlüğü..	260	260	3120	
1	Birinci aşama uzmanlık.....	200	200	2400	
1	" " "	185	185	2220	
1	İkinci " "	155	155	1860	
1	" " "	150	150	1800	
1	Üçüncü " "	135	135	1620	
1	" " "	100	100	1200	
1	Çevirmenlik.....	130	130	1560	
1	"	115	115	1380	
	Uzmanlar				20160

<u>Sayı</u>	<u>İş</u>	<u>Aylık</u>	<u>Yıllık</u>	<u>Yıllık</u>	<u>KEPSİ</u>
	T O P gıvını				40000
2	Bogadınlık	50	100	1000	
2	Ödamlık	45	90	1000	
1	"	40	40	<u>400</u>	
	Ödamlar				2700
	KEPSİ				40000

CP

TÜRK DİL KURUMU

38

1 Haziran 1940 ten yürüyecek

Kadro

<u>İşi</u>	<u>Adı</u>	<u>Aylığı</u>	<u>Akademik aylık</u>	<u>Aylık ta- arrufları</u>
Büro Şefi	Müeyyin Rifka Gülsev....	180	180	-
Birinci aşama sekreter ve kütüphane işçisi..	Mahmut Engüdalı	155	155	-
Birinci aşama sekre- ter	Faris Devallı	130	130	-
" " "	İhsan Giray	105	105	-
" " "	Hasene Melâm Güngör.....	100	80	10
" " "	-	100	-	100
İkinci " "	Partev Sengür	80	80	-
" " "	Cevdet Çagatay	80	80	-
" " "	-	80	-	80
Saymanlık sekreteri	Tonguz Alp	95	95	-
Demirbaş işçisi ...	Ârif Akın	60	60	-
Birinci Aşama Daktilo	Müdat Ünsalan.....	130	130	-
" " "	Sıdıka Devallı.....	115	115	-
" " "	Nesibe Garas	115	115	-
" " "	Saadet Dinis	115	110	5
İkinci " "	Sahibe Ökten	80	80	-
" " "	-	75	-	75
" " "	-	75	-	75
Üçüncü " "	Sabiha Ding	55	55	-
" " "	-	55	-	55
Başuzman	Abdülkadir İnan	275	275	-
Garp Dilleri Başuzmanı	A.Dilâçar	260	260	-
Birinci aşama uzman	Dr.Şükrü Akkaya.....	200	200	-
" " "	İshak Refet İğitman.....	185	185	-
		<u>2900</u>	<u>2600</u>	<u>400</u>

İş	Adı	Aylığı	Ancak aylık	Aylık ta- sarruf
	T O P geçiml.....	2500	2500	400
İkinci aşama unvan	Dakri Dilçin.....	155	155	-
" " "	Orhan Şimşek	150	150	-
Öğrenci " "	Şakir Ulkırtaçlı.....	135	135	- mabiyeden ayrılmak ger- tiyle
" " "	-	100	-	100
Çevirmen	Galâl Arıdemir.....	130	130	-
"	Cihangir Cantürk.....	115	115	-
Başodan	Mustafa Okur	80	80	-
"	Halit Atay	80	80	-
Öğretmen	Nazif Arslantaş	45	45	-
"	Abdül Cantürk	45	45	-
"	Şakir Atay	40	40	-
		<u>3915</u>	<u>3915</u>	<u>500</u>

CP

TÜRK DİL KURUMU
1 Kasım 1940 ten yürüyen
Galip gager calışmalar kadrosu

<u>İşi</u>	<u>Adı</u>	<u>Aylığı</u>	<u>Yıllığı</u>
Başmencelik işyeri	Kemal Erten	60	720
Lügat Kolu İstanbul işyeri.....	Galip Genel	25	300
Derleme Kolu yardımcı işyeri.....	Süha Ulkutaçır	25	300
	H E P S i.....	120	1440

Clp

TÜRK DİL KURUMU

1939-1940 mâli yılı sonunda hesap durumu
ve
1940-1941 mâli yılı için emmet hesabına
alınacak paralar

Ayrıntı	Bölüm	Geçen yıl tahsisatı	Marcana	Kalan	
1	1	2500	1808,92	691,08	
	2	1000	476,46	523,54	
	3	2500	1824,72	<u>1676,28</u>	823,90
2	1	5166,66 (1)	5166,66	0000,00	
	2	1200	855,21	314,79	
	3	2300	81,66	<u>2218,35</u>	2633,14
3	1	5500	586,04	4913,96	
	2	2500	3956,76	454,24	
	3	5000	746,80	4254,20 (3)	
	4	44086,40 (2)	13300,87	30785,53 (4)	
	5	1500	0000,00	<u>1500,00</u>	46018,23
4	1	20100	16778,28	3321,72	
	2	22800	19272,33	3527,67	
	3	2760	2680,00	80,00	
	4	3810	3060,00	750,00	
	5	3070 (5)	3522,60	<u>447,40</u>	8196,79
5		5333,34 (6)	667,14	<u>4666,20</u>	4666,20
6		10000	0000,00	<u>10000</u>	<u>10000,00</u>
Geçen yıl bütgesinden artırılan paraların hepsi.....					74304,26

- (1) Bütgedeki asıl tahsisat 5000 lira iken görülen ihtiyaç üzerine 166,66 lira 5500 liralık usulmayan giderler ayrıntısından münakale suretiyle ilave edilmiştir.
- (2) Bütgedeki asıl tahsisat 25000 lira iken geçen yıl bütçe artışı olarak 19086,40 lira ilave edilmiştir.
- (3) Bu hesaptan 1500 lira Bay Ali Ulvi Klövenin Gramer Tercümesi için Maarif Vekillğine taahhüt edilmiştir.
- (4) Bu hesaptan kâğıt satın almak üzere 2556 lira avans olarak Bankaya yatırılmıştır.
- (5) Bu hesaptan 100 lira Lügat galibelerinde kullanılan iki erkedağın Mayıs yarım aylıkları olarak ayrılmıştır.
- (6) Bütgede 5500 lira iken 186,66 lirası kira hesabına münakale edilmiştir. Bu hesaptan 176 lira Bay Bekri Dilginin İstanbul gündelikleri için taahhüt edilmiştir.

42

Yayın gelirleri	1584,74	
Banka faizi	4080,47	
Gelir faslası		<u>5665,21</u>
H E F B İ	79909,47	

1940-1941 mâli yılı emanet hesapları

AYRIM BİLİM

3	1	Kitap satın alma ve ciltlatma ihtiyatına ilâve	4933,95	
3	2	a) Lügat galıgımaları ihtiyatı	10000,00	
3	3	a) Gramer terümesi için Maarif Ve-killiğine tahakküt edilen.....	1500,00	
		b) Esas yazma ve çevirme ihtiyatı	2754,50	
3	4	a) Büyük Türk Lügati basım tahsisatına ilâve	2000,00	
		b) Kütüphane-Bilik basım tahsisatına ilâve	3500,00	
		c) Söz Dersleme Dergisi basım tahsisatı	10000,00	
		d) Divanî Lügat-it-Türk " "	9000,00	
		e) Eski Türk Yazıtları " "	5000,00	
		f) Odise Terümesi " "	2200,00	
		g) Men-şam eki etüde " "	120,00	
		h) Yayın ihtiyatı	5765,32	
		ı) Basım için kâğıt ve başka gerekler satın alma karşılığı	7555,00	
4	5	Lügat işlerinde çalışmış iki arkadaşın Mayıs 1940 yarısına ait ücretleri karşılığı.....	100,00	
5	-	Divanî Lügat-it-Türk basımı için İstanbul'a gönderilen uzmanın gündelik hesabı karşılığı	175,00	
-	-	Kurum binası ihtiyatına ilâve	<u>15004,52</u>	<u>79909,47</u>
				00000,00

43

Buanaet Haaaplaraına En Son Duruma

Ayrıa Bala		Geaan yıl- lardan	Bu yıldan	H E P S İ	
3	1	Kitap satın alma ve ciltletme.....	7788,83	4833,96	12668,19
3	2 a)	Tarama ve bilim çalı- maları	6310,00	-	6310,00
3	2 a)	Lâgat çalıamaları	-	10000,00	10000,00
3	3	a) Gramer tercüme ücreti	-	1500,00	1500,00
3	3	b) Esar yazma ve çevirme	1888,00	2764,60	4662,60
3	3	c) Radıof Tercümesi.....	2115,91	-	2115,91
3	4	Yakut Lâgatı Basımı	24994,00	-	24994,00
3	4	a) Büyük Türk Lâgatı.ba- sımı	10491,10	9000,00	19491,10
3	4	b) Kutadgu-Bilik basımı	4360,00	3600,00	7960
3	4	c) Sâa Derleme Dergisi basımı	-	10000,00	10000
3	4	d) Divanı Lâgat-it-Türk basımı	-	9000,00	9000
3	4	e) Eski Türk Yazıtları basımı	-	6000,00	6000
3	4	f) Odise tercümesi basımı	-	2500,00	2500
3	4	g) Men-men eki	-	180,00	180
3	4	h) Yayın giderleri	-	5766,32	5766,32
3	4	ı) Kâğıt ve malzeme satın alma karşılığı.....	-	7568,00	7568,00
3	4	j) Şeyhî Divanı basımı	1370,00	-	1370
4	5	Gelir geçer çalıacılar	-	100,00	100
5	-	Umlayan giderler.....	-	176,00	176
-	-	Fakülteye alınacak kitap- lar.....	225,83	-	225,83
-	-	Kurum binası ihtiyatı	99995,31	15000,00	115000,00
			<u>160108,38</u>	<u>79909,47</u>	<u>239017,85</u>

CP